

РЕШЕНИЕ

№ 1157

гр. София, 21.10.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, ТО VI-17, в публично заседание на пети октомври през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Диляна Господинова

при участието на секретаря Светлана Г. Кръстева
като разгледа докладваното от Диляна Господинова Търговско дело № 20211100901468 по описа за 2021 година

Предявени са обективно кумулативно съединени искове с правна квалификация чл. 26, ал. 2, предл. 1 ЗЗД, чл. 55, ал. 1, предл. 1 ЗЗД и чл. 86, ал. 1 ЗЗД.

Ищецът - „Б.” ЕООД, твърди, че на 08.02.2019 г. сключил с ответника „БГ Т.М.“ ЕООД, договор за взаимно свързване на електронни съобщителни мрежи за предоставяне на услуги на ищеца в мрежата на ответника. Посочва, че към момента на сключване на договора ответникът не е предприятие, което може да осъществява електронни съобщителни услуги, тъй като не е подал уведомление за това пред Комисия за регулиране на съобщенията, поради което няма право да извършва такава дейност. Към този момент ответникът не е и предприятие, на което Комисия за регулиране на съобщенията е предоставила правото за първично ползване на номера от Националния номерационен план за предоставяне на съобщителни услуги, което е задължително нормативно установено условие, което трябва да е налице, за да може този правен субект да е страна по договор за взаимно свързване. Освен това към датата на сключване на договора ответникът не притежава електронна съобщителна мрежа, до която да предостави достъп и чрез която да се извърши взаимната свързаност. С оглед на това и предмета на сключения между страните договор е правно и фактически невъзможен. Ето защо счита, че този договор е нищожен поради невъзможен предмет и като такъв не е породил правни последици. Ищецът твърди, че в изпълнение на този нищожен договор в периода от 02.06.2019 г. до 09.12.2020 г. предал на ответника парични средства в общ размер от 123 835, 92 лв., които са платени без съществуващо правно основание за това и като такива подлежат на връщане. Поради изложеното ищецът моли съдът да прогласи нищожността на договор за взаимно свързване на електронни съобщителни мрежи, сключен на 08.02.20019 г., тъй като има невъзможен предмет, както и да осъди ответника да му заплати сума в размер на 123 835, 92 лв.,

представляваща такава, платена при начална липса на основание за това, която подлежи на връщане, както и сумата от 14 815, 79 лв., представляваща обезщетение в размер на законната лихва за забавено плащане на главницата от 123 835, 92 лв., което е начислено за периода от 02.06.2019 г. до 22.07.2021 г. Претендира присъждане на направените в производството разноски.

Ответникът - „БГ Т.М.“ ЕООД, оспорва предявените иски и моли те да бъдат отхвърлени.

Съдът, като прецени събраните по делото доказателства и ги обсъди в тяхната съвкупност, както и във връзка със становищата на страните и техните възражения, намира за установено от фактическа и правна страна следното:

По иска с правна квалификация чл. 26, ал. 2, предл. 1 ЗЗД за прогласяване нищожността на договор за взаимно свързване на електронни съобщителни мрежи, поради невъзможен предмет:

Предмет на установителния иск с правна квалификация чл. 26 ал. 2, предл. 1 ЗЗД е прогласяване нищожността на договор, сключен на 08.02.2019 г. между страните по делото, за взаимно свързване на електронни съобщителни мрежи за предоставяне на услуги на „Б.“ ЕООД в мрежата на ответника „БГ Т.М.“ ЕООД. Порокът на който се позовава ищецът и по наличието на който единствено съдът може да се произнесе, е че така сключеният договор има невъзможен предмет. Този извод се налага при съобразяване на изложените в исковата молба факти, на които се основава предявеният иск, които са следните: липса на предвидени в нормативните актове предпоставки, при които може да бъде сключен договор от вида, на този който се сочи, че е нищожен, както и че тази липса води както до фактическа, така и до правна невъзможност да бъде изпълнен неговия предмет.

В чл. 26, ал. 2, предл. 1 ЗЗД е предвидено, че нищожни са договорите, които имат невъзможен предмет. За да се произнесе кога е налице посоченият в тази правна норма порок на един договор, който води до неговата нищожност, съдът съобразява задължителните указания за това, дадени в мотивите на Тълкувателно решение № 3/28.06.2016 г., постановено по тълк.д. № 3/2014 г. по описа на ОСГТК на ВКС. В тълкувателното решение е посочено, че предметът на сделката се свързва с обекта на правоотношението, към което е насочено поведението на страните по нея. Предмет на сделката са вещи, действия, бездействия, нематериални правни и имуществени блага. Предмет трябва да има всяка сделка. За да е налице сделка, страните трябва да са постигнали съгласие по нейния предмет. Ако към момента на постигне на съгласието, предметът е фактически или правно невъзможен, сделката е нищожна поради невъзможен предмет в хипотезата на чл. 26, ал. 2, предл. 1 ЗЗД. Фактическата невъзможност на предмета следва да е изначална и означава, че той не съществува в реалната действителност при сключване на сделката и не може да възникне според природните закони и с оглед нивото на развитие на

науката, техниката и технологиите към момента на сделката, както и ако предметът е индивидуално определена вещ и тя е погинала преди постигане на съгласието. Правната невъзможност на предмета означава, че за неговото възникване или за разпореждането с него към датата на сключване на договора съществува непреодолима правна пречка.

Ето защо и за да се произнесе по това дали процесният договор страда от заявления от ищеца порок съдът трябва първо да определи какъв е неговият предмет. Това следва да се направи като се съобрази волята на страните, изразена в съдържанието на сключения на 08.02.2019 г. между „Б.“ ЕАД, чийто правоприменик е ищецът „Б.“ ЕООД, и „БГ Т.М.“ ЕООД писмен договор, относно основните задължения, които е уговорено, че възникват за страните по него и резултатът, към който той е насочен. Освен това доколкото, видно от твърденията на ищеца, този договор урежда обществени отношения, които са подчинени на специална законова регламентация, то за да определи предмета на сключената сделка, съдът трябва да вземе предвид и приложимите нормативни разпоредби, с които се регламентиран императивни правила, касаещи сключването и съдържанието на този вид договор.

При тълкуване във връзката им една с друга на клаузите на чл. 1, чл. 2, ал. 2, чл. 3, ал. 1 и ал. 3 от съдържанието на сключения на 08.02.2019 г., между „Б.“ ЕАД, чийто правоприменик е ищецът „Б.“ ЕООД, и „БГ Т.М.“ ЕООД договор се налага изводът, че основните задължения, които възникват за страните по него, са да извършат действия, чрез които да се осъществи взаимно свързване между техните електронните съобщителни мрежи по начин, позволяващ на „Б.“ ЕООД да предоставя на потребителите, ползващи неговата мрежа, електронните съобщителни услуги цифрова телевизия, фиксирана телефония и достъп до интернет, в мрежата на „БГ Т.М.“ ЕООД в конкретно посочени в приложение № 1 към договора населени места от територията на Република България. Действията, които следва да се извършат, за да се осъществи взаимното свързване между електронните съобщителни мрежи на двете страни са тези по установяване и поддържане в тези мрежи на точки на взаимно свързване и по изграждане и поддържане на физически и/или логически свързващи линии между точките на взаимно свързване /чл. 3, ал. 3 от договора/. Дейността по предоставяне на обществени електронни съобщителни мрежи и услуги е регламентирана с нормите на Закона за електронните съобщения /ЗЕС/, както и приетите въз основа на него подзаконовни нормативни актове, сред които е и Наредба № 1 от 19.12.2008 г. за условията и реда за осъществяване на достъп и/или взаимно свързване. В тях се съдържа легална дефиниция на понятието взаимно свързване, съгласно която то е определено като физическо и логическо свързване на обществени електронни съобщителни мрежи, използвани от едно или от различни предприятия, за да даде възможност на потребителите на едно предприятие да разменят съобщения с потребители от същото или друго предприятие или да имат достъп до услуги, предоставяни от друго предприятие. Взаимно свързване е определен вид достъп, осъществяван между предприятия, осъществяващи електронни съобщения чрез обществени електронни съобщителни мрежи /§ 1, т. 4 от ДР на ЗЕС в редакцията на тази норма към датата на сключване на процесния договор – 08.02.2019 г./.

При съобразяване на така описаните уговорки от сключения между страните по спора

договор и на цитираните нормативни правила следва да се заключи, че предмет на оспорения в процеса договор е извършването на конкретни действия от двете договарящи страни за постигане на физическо и логическо свързване на две отделни обществени електронни съобщителни мрежи, които са едната, използвана от „Б.“ ЕООД и другата е тази, която използва „БГ Т.М.“ ЕООД. Следователно за да може да бъде осъществен този предмет на договора трябва да съществуват в обективната действителност две отделни обществени електронни съобщителни мрежи и да няма забрана, установена с императивна правна норма, за извършването на тяхното физическо и логическо свързване. Съответно за да се приеме, че е налице хипотезата на невъзможен предмет на процесния договор, трябва да се установи, че извършването на действия по взаимно свързване на двете описани в него обществени електронни съобщителни мрежи не е фактически възможно, защото тези мрежи не съществуват в реалната действителност и не могат да възникнат според природните закони и с оглед нивото на развитие на науката, техниката и технологиите към момента на сключване на договора или че съществува непреодолима правна пречка за осъществяване на действия по взаимно свързване на обществените електронни съобщителни мрежи на двете страни към момента на подписване на оспорения договор.

Понятието за електронна съобщителна мрежа също е легално определено с нормата на § 1, т. 15 от ДР на ЗЕС, в редакцията ѝ към датата на сключване на оспорения договор - 08.02.2019 г., съгласно която електронна съобщителна мрежа е съвкупност от преносни съоръжения и при необходимост съоръжения за комутация и/или маршрутизация и други ресурси, включително неактивни мрежови елементи, които позволяват пренос на сигнали посредством проводник, радио, оптични или други електромагнитни способности, включително спътникови мрежи, фиксирани (с комутация на канали или с пакетна комутация, включително интернет) и мобилни наземни мрежи, електроразпределителни мрежи, доколкото се използват за пренос на сигнали, мрежи, използвани за радио- и телевизионно разпръскване, и кабелни електронни съобщителни мрежи за разпространение на радио- и телевизионни програми, независимо от вида на пренасяната информация. Съгласно § 1, т. 39 от ДР на ЗЕС обществената електронна съобщителна мрежа е тази електронна съобщителна мрежа, която е използвана изцяло или основно за предоставяне на обществени електронни съобщителни услуги, които позволяват пренос на информация между крайни точки на мрежата. Всяка една обществена електронна съобщителна мрежа може да бъде изградена и използвана от всеки един едноличен търговец или юридическо лице /чл. 69 ЗЕС/, като в чл. 66, ал. 1 ЗЕС е предвиден уведомителен режим, за да може за това лице да възникне правото да ползва този вид електронна съобщителна мрежа – подава се уведомление до Комисията за регулиране на съобщенията. Само предприятие, което е уведомило комисията за намеренията си да осъществява обществени електронни съобщения и от датата на подаване на уведомлението има правото да предоставя електронни съобщителни мрежи и/или услуги и да изгражда, разполага, използва и се разпорежда с електронни съобщителни мрежи и физическа инфраструктура за разполагането им, както и със съоръжения /чл. 74, ал. 1, т. 1 и т. 2 и чл. 75, ал. 1 ЗЕС/.

Ищецът твърди, че ответникът „БГ Т.М.“ ЕООД не е изградил и не използва изградена електронна съобщителна мрежа към датата на сключване на оспорения с иска договор. За да се приеме, че този факт е осъществен в процеса съдът при съобразяване на описаната в предходния абзац относима към случая нормативна уредба счита, че по делото е достатъчно да се докаже, че към релевантния момент, който е датата на сключване на договора за взаимно свързване, ответното дружество не е вписано във водения от Комисията за регулиране на съобщения /КРС/ публичен регистър за лицата, подали уведомление за намерението си да осъществяват обществени електронни съобщения. При извършена от съда служебна проверка във водения от КРС публичен регистър съдът констатира, че в него не е вписано подадено уведомление от „БГ Т.М.“ ЕООД за намерението му да предоставя електронни съобщителни мрежи или услуги. Това означава, че за този правен субект към нито един момент, включително и към момента на сключване на договора от 08.02.2019 г., не е възникнало правото да предоставя обществени електронни съобщителни мрежи и да изгражда, разполага, използва и се разпорежда с такива мрежи и следователно към 08.02.2019 г. не е имало изградена и използвана от ответника такава мрежа. С оглед на така установения факт съдът приема за доказано, че към момента на сключване на договора за взаимно свързване в обективната действителност не е съществувала втора обществена електронна съобщителна мрежа, която да се ползва от едната от двете страни по тази сделка, което прави напълно невъзможно от фактическа страна да бъдат извършени действия по взаимно свързване, които съгласно законовата дефиниция на това понятие винаги предполагат наличие на две обществени електронни съобщителни мрежи. Доколкото тези действия представляват предмета на процесния договор, то се налага изводът, че той е фактически невъзможен към момента на неговото сключване. Невъзможният предмет на процесния договор е порок, който го прави нищожен на основание чл. 26, ал. 2, предл. 1 ЗЗД. Ето защо и предявеният в процеса иска за прогласяване нищожността на този договор следва да се уважи.

-

По предявения иск с правна квалификация чл. 55, ал. 1, предл. 1 ЗЗД:

За да бъде уважен иска по чл. 55, ал. 1, предл. 1 ЗЗД, в производството трябва да бъде доказано наличието на две предпоставки: 1) получаване на нещо от обогатилото се лице - ответника, което му се дава от обеднялото лице-ищеца и 2) липса на основание за получаването, като в хипотезата на чл. 55, ал. 1, предл. 1 ЗЗД тази липса следва да е начална, каквито са и твърденията, въведени от ищеца в настоящото производство. Текстът на чл. 55, ал. 1, предл. 1 ЗЗД намира приложение освен тогава, когато между лицата, в патримониумите на които е осъществено разместването на имуществени блага, изобщо няма възникнали облигационни отношения въз основа на договор или друг юридически факт, но също така и когато между тези лица е сключен договор, който обаче страда от порок, водещ до неговата нищожност, в който случай се приема, че тази сделка изобщо не е пораждала правни последици между страните по нея. Ищецът основава предявения в процеса иск за връщане на парична сума в размер на 123 835, 92 лв. точно на осъществяване на последната

от посочените хипотези – той не твърди между него и „БГ Т.М.“ ЕООД да няма сключен договор, с оглед на който са платени процесните суми, а заявява, че такъв договор е подписан, но той е нищожен поради невъзможен предмет.

От заключението на приетата в производството съдебно-счетоводна експертиза съдът приема за установено, че в периода от 26.07.2019 г. до 09.12.2020 г. ответникът е получил от ищеца парични средства в размер от 123 835, 92 лв. От изводите на вещото лице, които са направени след анализ на всички представени по делото документи и записванията в счетоводството на ищцовото дружество се доказва и това, че тази сума е престирана в изпълнение на задълженията на това дружество, възникнали по процесния договор за взаимно свързване, сключен на 08.02.2019 г.

Както беше посочено в мотивите по предявения установителен иск с правна квалификация чл. 26, ал. 2, предл. 1 ЗЗД, в производството се установява, че договорът, сключен на 08.02.2019 г. между страните по делото, за взаимно свързване на електронни съобщителни мрежи за предоставяне на услуги на „Б.“ ЕООД в мрежата на ответника „БГ Т.М.“ ЕООД, има невъзможен предмет, който порок води до неговата нищожност. По силата на нищожна сделка не могат да възникнат задължения за който и да е от правните субекти, които са участвали при нейното подписване, което означава, че и за ищеца не е възникнало задължение да заплати на ответника сумата от 123 835, 92 лв., която е получена от последния без да е налице правно основание за това и в негова тежест е възникнало задължение да я върне на ищеца на основание чл. 55, ал. 1, предл. 1 ЗЗД. Това прави предявеният главен осъдителен иск изцяло основателен.

По иска с правна квалификация чл. 86, ал. 1 ЗЗД:

Задължението за връщане на получената без основание сума, възникнало по силата на закона в тежест на ответника е парично, поради което и последният дължи на основание чл. 86, ал. 1 ЗЗД обезщетение в размер на законната лихва от деня на забавата. С оглед липсата на предвиден в закона срок, в който обогатилото се лице трябва да изпълни задължението си да върне полученото без основание, то ще изпадне в забава след като бъде поканено от кредитора – чл. 84, ал. 2 ЗЗД.

От представените от ищеца доказателства се установява, че преди сезиране на съда той е поканил ответника да изпълни само част от възникналото в негова тежест парично задължение да върне получената без правно основание сума в размер на 86 640 лв., а не за пълния размер, до който то е възникнало, който възлиза на сумата от 123 835, 92 лв. Това е станало с писмо с изх. на ищеца № 119-МП от 20.05.2021 г., което се намира на л. 76 от делото на СГС. От представените в производствата доказателства се установява, че тази покана за плащане е достигнала до „БГ Т.М.“ ЕООД на 21.05.2021 г., на която дата е доставена до канцеларията на това дружество с куриер. От съдържанието ѝ е видно, че с нея кредиторът на задължението по чл. 55, ал. 1, предл. 1 ЗЗД в размер на 86 640 лв. е предоставил на длъжника срок за доброволното му изпълнение до 04.06.2021 г. По делото не

се твърди и не се представят доказателства ответникът да е изпълнил някаква част от това задължение нито до 04.06.2021 г., нито до момента, поради което той е изпаднал в забава неговото изпълнение от 05.06.2021 г. и считано от тази дата в негова тежест е възникнало задължение да заплати на ищеца обезщетение в размер на законната лихва, което за периода от 05.06.2021 г. до 22.07.2021 г. възлиза на 1 155, 21 лв., определена от съда на основание чл. 162 ГПК върху главница в размер на 86 640, 92 лв. По делото не се представиха доказателства ищецът да е поканил ответника да изпълни останалата част от задължението си да върне платената в изпълнение на нищожния договор сума, поради което и за него не е възникнало вземане за получаване на обезщетение в размер на законната лихва за забавеното изпълнение на задължението за главница в размера над 86 640, 92 лв. до 123 835, 92 лв. Ето защо и предявеният иск с правно основание чл. 86, ал. 1 ЗЗД е основателен до размера от 1 155, 21 лв. и за периода на забава от 05.06.2021 г. до 22.07.2021 г., като за разликата над тази сума до пълния предявен размер, както и за периода от 02.06.2019 г. до 04.06.2021 г. трябва да се отхвърли като неоснователен.

По присъждане на направените по делото разноски:

С оглед крайния изход на спора и предвид своевременно направеното искане за тяхното присъждане, разноски се следват на ищеца. В производството се доказаха реално заплатени от тази страна разходи за водене на настоящото дело в общ размер от 5 924, 63 лв., от които сумата от 5 624, 63 лв. – платена държавна такса за подаване на исковата молба и 300 лв. – платен депозит за вещо лице. При съобразяване на размера на уважената част от исковете на основание чл. 78, ал. 1 ГПК, на ищеца следва да се присъдят разноски в размер на 5 340, 86 лв.

Така мотивиран Софийски градски съд

РЕШИ:

ПРОГЛАСЯВА по иск, предявен от „Б.“ ЕООД, с ЕИК: *****, със седалище и адрес на управление: гр. София, ул. „*****, срещу „БГ Т.М.“ ЕООД, с ЕИК: *****, със седалище и адрес на управление: гр. Димитровград, бул. „*****, **ЗА НИЩОЖЕН на основание чл. 26, ал. 2, предл. 1 ЗЗД договор**, сключен на 08.02.2019 г. между „Б.“ ЕАД, чийто правопреемник е ищецът „Б.“ ЕООД, и „БГ Т.М.“ ЕООД, за взаимно свързване на електронни съобщителни мрежи за предоставяне на услуги на „Б.“ ЕАД в мрежата на ответника „БГ Т.М.“ ЕООД, **поради невъзможен предмет.**

ОСЪЖДА „БГ Т.М.“ ЕООД, с ЕИК: *****, със седалище и адрес на управление: гр. Димитровград, бул. „*****, **ДА ЗАПЛАТИ на „Б.“ ЕООД**, с ЕИК: *****, със седалище и адрес на управление: гр. София, ул. „*****, на основание чл. 55, ал. 1, предл. 1 ЗЗД **сума в размер на 123 835, 92 лв. /сто двадесет и три хиляди осемстотин тридесет и пет лева и деветдесет и две стотинки/**, представляваща сума, заплатена в периода от 26.07.2019 г. до 09.12.2020 г. от „Б.“ ЕООД на „БГ Т.М.“ ЕООД, без да е налице правно

основание за това, която подлежи на връщане, ведно със законната лихва върху сумата за периода от **22.07.2021 г.** – датата на подаване на исковата молба, до окончателното ѝ плащане, както и на основание чл. 86, ал. 1 ЗЗД сума в размер на **1 155, 21 лв. /хиляда сто петдесет и пет лева и двадесет и една стотинки/**, представляваща обезщетение в размер на законната лихва за забавено плащане на задължението за връщане на платена без правно основание сума в размер от 86 640, 92 лв., начислено за периода от 05.06.2021 г. до 22.07.2021 г., като **ОТХВЪРЛЯ** иска с правно основание чл. 86, ал. 1 ЗЗД за разликата над сумата от 1 155, 21 лв. до пълния предявен размер от 14 825, 79 лв., както и за периода от 02.06.2019 г. до 04.06.2021 г.

ОСЪЖДА на основание чл. 78, ал. 1 ГПК „БГ Т.М.“ ЕООД да заплати на „Б.“ ЕООД сума в размер на **5 340, 86 лв. /пет хиляди триста и четиридесет лева и осемдесет и шест стотинки/**, представляваща направени разноски по делото.

Решението подлежи на обжалване пред Софийски апелативен съд в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Софийски градски съд: _____